

POSTANOWIENIE

6 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Góra-Błaszczkowska

na posiedzeniu niejawnym 6 marca 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa Banku spółki akcyjnej w W.

przeciwko K. O.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 2 grudnia 2021 r., I ACa 454/21,

1. **odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
2. **zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 8100 (osiem tysięcy sto) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 1 grudnia 2020 r. Sąd Okręgowy w Warszawie, w sprawie z powództwa Banku S.A. z siedzibą w W. przeciwko K.O. o zapłatę, zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 77 206,34 CHF wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, ale nie wyższymi niż odsetki maksymalne za opóźnienie - za okres od 9 maja 2017 r. do dnia zapłaty oraz orzekł o kosztach procesu.

Wyrokiem z 2 grudnia 2021 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie, orzekając na skutek apelacji pozwanej, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił powództwo oraz ustalił, iż koszty procesu ponosi w całości powód i pozostawił szczegółowe wyliczenie tych kosztów referendarzowi sądowemu, a także orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

Skargę kasacyjną wniósł powód, zaskarżając wyrok w całości, zarzucając mu naruszenie szeregu przepisu prawa materialnego, tj.: art. 385¹ § 1 zd. 2 k.c. oraz art. 4 ust. 2 Dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz. U. UE. L. z 1993 r. Nr 95, str. 29 ze zm.); art. 385¹ § 1 k.c. w zw. z art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c.; art. 69 ust. 1 prawa bankowego w zw. z art. 353¹ k.c., 358¹ § 2 i 5 k.c., art. 65 k.c. i art. 58 § 1 k.c.; art. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw; art. 385¹ § 1 k.c.; art. 358 § 1 i § 2 k.c., art. 41 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r - Prawo wekslowe (Dz.U. 1936 r., nr 37, poz. 282 ze zm.) w zw. z art. 65 § 2 k.c. oraz art. 69 ust. 3 z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. 1997, nr 140, poz. 939 ze zm.). Na tej podstawie powód wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia Sądu Apelacyjnego w Warszawie w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi w innym składzie, ewentualnie o jego uchylenie i rozstrzygnięcie sprawy co do istoty oraz o zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący przytoczył przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt. 4 i 2 k.p.c., tj. oczywistą zasadność skargi i potrzebę wykładni przepisów prawa.

W odpowiedzi na skargę pozwana wniosła o odmowę jej przyjęcia do rozpoznania, gdyż skarga kasacyjna jest oczywiście bezzasadna i nie ma potrzeby wykładni przepisów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu

prawnego orzeczeń, wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Nie jest to ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. W judykaturze wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek, przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś do merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2023 r., I CSK 6201/22).

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu (prima facie), przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej. Chodzi więc o szczególne, kwalifikowane przypadki naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji, dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika, a więc o sytuację, w której wyrok może być uznany za błędny lub wadliwy. Konieczne jest zatem wykazanie w skardze – w formule wyodrębnionego wyводу prawnego – w czym przejawia się oczywistość naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 5 września 2008 r., I CZ 64/08; z 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01; z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08). Należy wykazać, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 1 marca 2002 r., I PKN 34/01; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, z 26 października 2022 r., I CSK 3332/22, z 29 stycznia 2021 r., I CSK 491/20).

Z kolei powołanie się na przesłankę przedsądu, przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi

wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy. Jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach, wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu.

Ciężar przedstawienia wyodrębnionej i pogłębionej argumentacji prawnej, wyszczególniającej dostrzegane przez stronę poważne wątpliwości interpretacyjne obciąża skarżącego (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08, z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, 24 października 2012, I PK 144/12; z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08). Ponadto podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. ma za przedmiot analizę konkretnych przepisów i do tego się ogranicza, a więc nie polega na jednoczesnej wykładni kilku przepisów i poszukiwaniu na tej podstawie określonej normy prawnej, która mogła albo nie mogła zostać zastosowana w indywidualnej sprawie, objętej skargą kasacyjną (postanowienie Sądu Najwyższego z 13 stycznia 2022 r., I CSK 1467/22).

Jeśli chodzi o przyczynę kasacyjną z punktu 2, skarżący wskazał na konieczność wypowiedzi Sądu Najwyższego ze względu na potrzebę wykładni: a) art. 385¹ § 1 k.c. w zakresie tego czy klauzula przeliczeniowa zgodnie z którą: (i) kwota kredytu lub transzy kredytu określona w CHF wypłacana jest w PLN po przeliczeniu według kursu kupna waluty kredytu obowiązującego w Banku (u pozwanego) w dniu wypłaty zgodnie z Tabelą kursów walut Banku ogłaszaną w siedzibie Banku stanowi postanowienie abuzywne; b) art. 358 § 1 i § 2 k.c., art. 41 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r - Prawo wekslowe (Dz.U. 1936 r., nr 37, poz. 282 ze zm.) w zw. z art. 65 § 2 k.c. czy są podstawy do zastosowania wskazanych norm w przypadku nieważności całej umowy kredytu denominowanego lub bezskuteczności klauzul przeliczeniowych odwołujących się do kursów ustalanych przez Bank zakładając, iż klauzule przeliczeniowe opisane w umowie stanowią

postanowienia abuzywne i nie mogą dalej wiązać stron, w sytuacji gdy kredytobiorca może spłacać wymagalne zadłużenie bezpośrednio w CHF albo w PLN na podstawie normy dyspozycyjnej wyrażonej w art. 358 § 2 k.c. lub 41 ustawy prawo wekslowe, tj. w oparciu o średni kurs CHF ustalony przez NBP; c) art. 69 pr. bank. w zw. z art. 353¹ k.c. w zakresie tego czy umowa, w której kwota kredytu została określona w CHF, natomiast wypłata tej kwoty oraz wszystkie spłaty rat kredytu zostały przewidziane w PLN po przeliczeniu na CHF mieści się w granicach swobody umów w stanie prawnym obowiązującym w dniu zawarcia umowy przez strony.

Jak już wyżej zaznaczono, przywołana przez skarżącego podstawa przedsądu nie powinna polegać, jak to ma miejsce *in casu*, na jednoczesnej wykładni kilku przepisów i poszukiwaniu na tej podstawie określonej normy prawnej, która mogła albo nie mogła zostać zastosowana w zindywidualizowanej sprawie objętej skargą kasacyjną (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 stycznia 2022 r., I CSK 1467/22, z 21 października 2020 r., I PK 188/19).

Brak jest również podstaw do zamiennego traktowania przesłanek przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Natomiast skarżący w sprawie niniejszej istnienie przesłanki, przewidzianej w punkcie 2 tego przepisu, uzasadnił *de facto* poprzez sformułowanie zagadnień prawnych częściowo sprowadzających się do poszukiwania normy prawnej, która mogła w sprawie zostać zastosowana. Tymczasem przedmiotem podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., do której odwołuje się skarżący, jest tylko sam przepis prawa ze względu na kwalifikowaną potrzebę jego wykładni, wynikającą z poważnych wątpliwości lub rozbieżności w orzecznictwie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 11 maja 2021 r., I USK 98/21, z 30 czerwca 2022 r., I CSK 1505/22).

Potrzeba takiej wykładni we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie została skutecznie wykazana.

Dodatkowo należy zauważyć, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko o niedozwolonym charakterze postanowień, które uprawniają bank do jednostronnego ustalenia kursów walut, pozostawiając mu pole do arbitralnego działania (zob. wyroki SN: z 8 września 2016 r., II CSK 750/15;

z 1 marca 2017 r., IV CSK 285/16; z 19 września 2018 r., I CNP 39/17; z 24 października 2018 r., II CSK 632/17; z 13 grudnia 2018 r., V CSK 559/17; z 27 lutego 2019 r., II CSK 19/18; z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17; z 9 maja 2019 r., I CSK 242/18; z 29 października 2019 r., IV CSK 309/18; z 7 listopada 2019 r., IV CSK 13/19; z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18; z 30 września 2020 r., I CSK 556/18; z 2 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21; z 28 września 2021 r., I CSKP 74/21).

W zakresie dotyczącym skutków abuzywności niedozwolonych postanowień umownych na tle umowy kredytu denominowanego kursem CHF wyrażony został natomiast pogląd, że nie jest możliwe utrzymanie jej obowiązywania - po wyeliminowaniu z niej abuzywnych postanowień - poprzez wyrażenie kwoty kredytu w PLN, i oznaczenie jego oprocentowania z odwołaniem do stawek LIBOR. Umowa nie może być również w takim wypadku utrzymana jako umowa kredytu walutowego w CHF (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 13 maja 2022 r., II CSKP 293/22).

Co do pierwszej z podanych w uzasadnieniu wniosku przyczyn kasacyjnych skarżący, poza wstępnym wywodem w zakresie przesłanki, opisanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wskazał, że oczywistej zasadności skargi upatruje w fakcie, że nie ma podstaw do uznania, iż klauzule przeliczeniowe, określone w załączniku nr 7 do Umowy kredytu, stanowią niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., gdyż kształtują prawa i obowiązki powoda w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami. Zwrócił uwagę na przedstawienie w uzasadnieniu skargi kasacyjnej szeregu argumentów wskazujących na zasadność stwierdzenia, iż w wyroku Sąd Apelacyjny naruszył art. 385¹ § 1 k.c. Nadto w ocenie powoda oczywista zasadność skargi kasacyjnej wynika z tego, iż wyrok Sądu Apelacyjnego narusza art. 358 § 1 i § 2 k.c., art. 41 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe w zw. z art. 65 § 2 k.c. oraz art. 69 ust. 3 z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe. Skarżący wskazał też na naruszenie art. 69 ust. 1 pr. bank w zw. z art. 353¹ k.c. i art. 58 § 2 k.c.

Skarżący nie wykazał w wydanym orzeczeniu nieprawidłowości widocznych *prima facie* w zakresie prawa materialnego. Jego stanowisko nie znajduje

potwierdzenia w przywołanych wyżej orzeczeniach Sądu Najwyższego. Ponadto z ustaleń faktycznych Sądu Apelacyjnego, którymi Sąd Najwyższy jest związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 *in fine* k.p.c.) wynika, że udzielony pozwanej kredyt denominowany kursem CHF wypłacony został w złotych. Spłaty rat kredytu również miały być płatne w złotych. W odniesieniu do kredytu udzielonego pozwanej nie może mieć zatem zastosowanie art. 358 k.c., w brzmieniu od dnia 24 stycznia 2009 r., albowiem przedmiotem zobowiązania nie była suma pieniężna wyrażona w walucie obcej.

Konkludując, Sąd Najwyższy stwierdza, że uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania w niniejszej sprawie stanowi próbę zaangażowania Sądu Najwyższego do kolejnej weryfikacji instancyjnej prawidłowości dokonanych przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych i oceny prawnej w sprawie, co nie może być celem postępowania kasacyjnego i nie może skutecznie uzasadniać wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Biorąc pod uwagę przedstawione rozważania, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązuje jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie odpowiedzialności za wynik sporu – na podstawie art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 99 w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz w związku z § 2 pkt 7 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

A.G.

[a]

